

ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK ŘÍJEN

Samostatný odbor finanční stability

Sekce měnová
Odbor měnové politiky a fiskálních analýz

2016

I. ÚVOD A SHRNUTÍ

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky úvěrů prostřednictvím úvěrových standardů a podmínek při schvalování úvěrů a na změnu poptávky po úvěrech u nefinančních podniků a domácností. Tato informace shrnuje výsledky osmnáctého kola šetření, tj. pohled bank na vývoj úvěrových podmínek v průběhu třetího čtvrtletí 2016 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro čtvrté čtvrtletí 2016.¹ Šetření bylo provedeno v období od 6. do 20. září 2016. Šetření se zúčastnilo 21 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu.

Ze šetření vyplývá, že část bankovního trhu ve třetím čtvrtletí 2016 pokračovaly v uvolňování úvěrových standardů u úvěrů nefinančním podnikům a u spotřebitelských úvěrů. U úvěrů na bydlení se úvěrové standardy obdobně jako v předchozím roku téměř nezměnily. Ve směru uvolnění standardů působila konkurence, dobrá likviditní situace bank a příznivé vnímání rizik ohledně očekávání spojených s celkovou ekonomickou situací. Banky pokračovaly i v uvolňování úvěrových podmínek při schvalování úvěrů, a to zejména prostřednictvím průměrných úrokových marží. Poptávka po úvěrech rostla ve všech segmentech úvěrového trhu. Důvodem byly i zde pozitivní zprávy z ekonomiky, které se projevily zejména v rostoucí poptávce podniků po dlouhodobých úvěrech. U poptávky domácností hrála roli mimo jiné rostoucí spotřebitelská důvěra, nízká úroveň úrokových sazeb a vyhlídky trhu nemovitostí. Pro čtvrté čtvrtletí 2016 dotazované banky avizují plošné zpřísnění standardů u úvěrů domácnostem na bydlení vlivem nabytí účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru a doporučení ČNB ohledně limitů pro hodnoty LTV. Část bankovního trhu očekává i zpřísnění úvěrových standardů u spotřebitelských úvěrů a naopak jejich uvolnění u úvěrů nefinančním podnikům. Poptávka po úvěrech dle vnímání bank ve čtvrtém čtvrtletí dále vzroste.

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy bank při schvalování **úvěrů nefinančním podnikům** se ve třetím čtvrtletí 2016 uvolnily u 15 % čistého procentního podílu trhu. Ve směru uvolnění standardů působil konkurenční tlak, nízké náklady financování, dobrá likviditní situace bank a příznivé vnímání rizik ohledně očekávané celkové ekonomické situace. Tyto faktory se odrazily i v dalším uvolňování podmínek při schvalování podnikových úvěrů (36 % čistého procentního podílu trhu), a to zejména u úvěrů velkým podnikům. Nejvýrazněji klesaly průměrné úrokové marže bank, menší část bankovního trhu reportovala snížení úrokových marží u rizikovějších úvěrů a volnější neúrokové podmínky (neúrokové poplatky, splatnost úvěrů apod.).

¹ Šetření zahrnovalo 20 otázek, které se týkaly úvěrových standardů bank, podmínek spojených se schvalováním úvěrů a bankami vnímané poptávky po úvěrech včetně příslušných faktorů. Odpovědi na otázky jsou na agregované úrovni v textu a grafech vyjádřeny ve formě čistého procentního podílu. Ten je vypočten jako rozdíl mezi procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvedly zpřísnění standardů/podmínek (či pozorovaly růst poptávky) a procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvolnily standardy/podmínky (či zaznamenaly pokles poptávky). Kladná/záporná hodnota čistého procentního podílu indikuje souhrnné zpřísnění/uvolnění standardů, resp. podmínek či celkový růst/pokles poptávky po úvěrech. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek budou dostupná na webových stránkách ČNB v pondělí 17. října 2016: (http://www.cnb.cz/cs/uverove_setreni/index.html).

Poptávka podniků po úvěrech ve třetím čtvrtletí 2016 vzrostla v rozsahu 52 % čistého procentního podílu trhu, což bylo více, než banky očekávaly v předchozím kole šetření. Růst se týkal všech segmentů trhu, plošněji se projevilo u úvěrů velkým podnikům, a u dlouhodobých úvěrů. Banky připisovaly růst poptávky zejména potřebě financování fixních investic a zabezpečení zásob a provozního kapitálu. Na poptávku pozitivně působí i nízká úroveň úrokových sazeb. Ve čtvrtém čtvrtletí 2016 část bankovního trhu očekává další uvolnění úvěrových standardů a růst poptávky (v rozsahu 15 %, resp. 37 % čistého procentního podílu trhu).

II.2 DOMÁCNOSTI

U **úvěrů na bydlení** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy opět výrazněji neměnily, když ve směru uvolnění působil konkurenční tlak a nízké náklady financování. Úvěrové podmínky při schvalování úvěrů na bydlení se celkově dále uvolnily (20 % čistého procentního podílu trhu), zejména prostřednictvím snížení průměrných úrokových marží. Poptávka domácností po úvěrech na bydlení ve třetím čtvrtletí dále rostla v rozsahu 20 % čistého procentního podílu trhu. Na poptávku příznivě působil očekávaný vývoj na trhu rezidenčních nemovitostí, nízké úrokové sazby a zlepšená spotřebitelská důvěra. Z hlediska hodnoty poměru LTI (*loan-to-income*) se požadavky bank ve třetím čtvrtletí nadále neměnily.

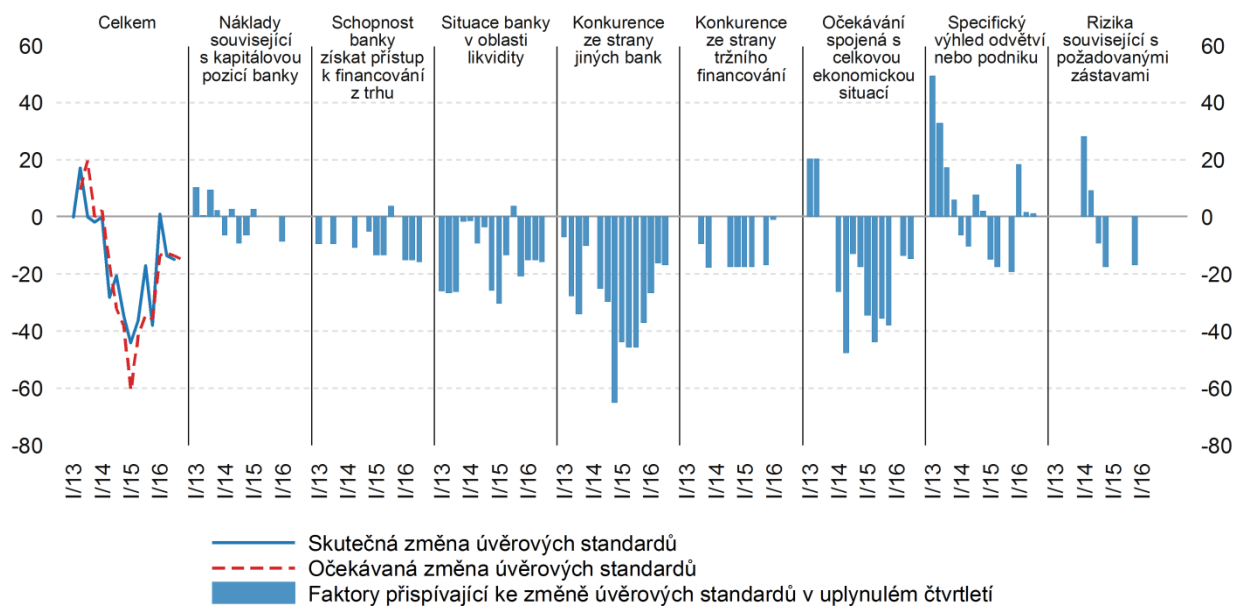
Pro čtvrté čtvrtletí 2016 prakticky celý bankovní trh avizuje u úvěrů na bydlení zpřísnění úvěrových standardů (94 % čistého procentního podílu trhu) a to z důvodu zapracování požadavků nového zákona o spotřebitelském úvěru, jakož i doporučení ČNB ohledně limitů pro hodnoty LTV u nově poskytovaných úvěrů na bydlení. Poptávka po úvěrech dle vnímání bank dále plošně vzroste (v rozsahu 65 % čistého procentního podílu trhu).

U **spotřebitelských úvěrů** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy ve třetím čtvrtletí 2016 uvolnily jenom u malé části trhu (8 % čistého procentního podílu trhu), když všechny faktory působily neutrálně. Část trhu dále snížila průměrnou úrokovou marži u běžné i rizikovějších úvěrů, neúrokové podmínky zůstaly nezměněné. Poptávka domácností po spotřebitelských úvěrech ve třetím čtvrtletí 2016 dále rostla (42 % čistého procentního podílu trhu). Na poptávku příznivě působil růst spotřebních výdajů domácností, zlepšení spotřebitelské důvěry a výrazné snížení úrokových sazeb v tomto segmentu úvěrového trhu. Ve čtvrtém čtvrtletí 2016 banky očekávají zpřísnění úvěrových standardů a další růst poptávky.

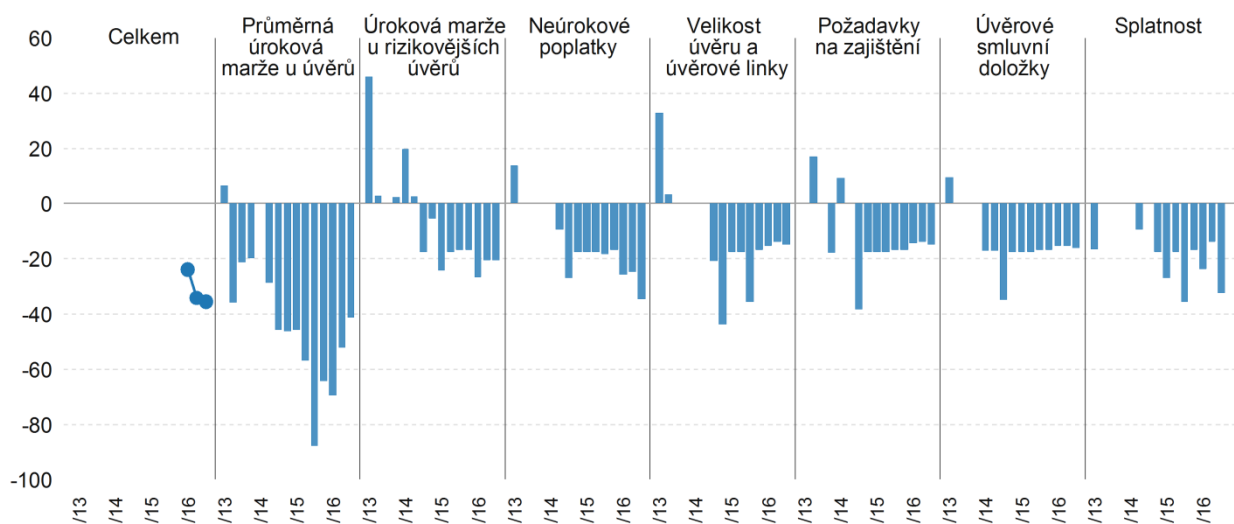
Odpovědi na **dodatečné otázky** ohledně vývoje úvěrů v segmentu nerezidentských nefinančních podniků ukazují, že ve třetím čtvrtletí 2016 banky neměnily úvěrové standardy u těchto úvěrů a poptávka v tomto segmentu zůstala na úrovni předcházejícího čtvrtletí.

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NEFINANČNÍM PODNIKŮM

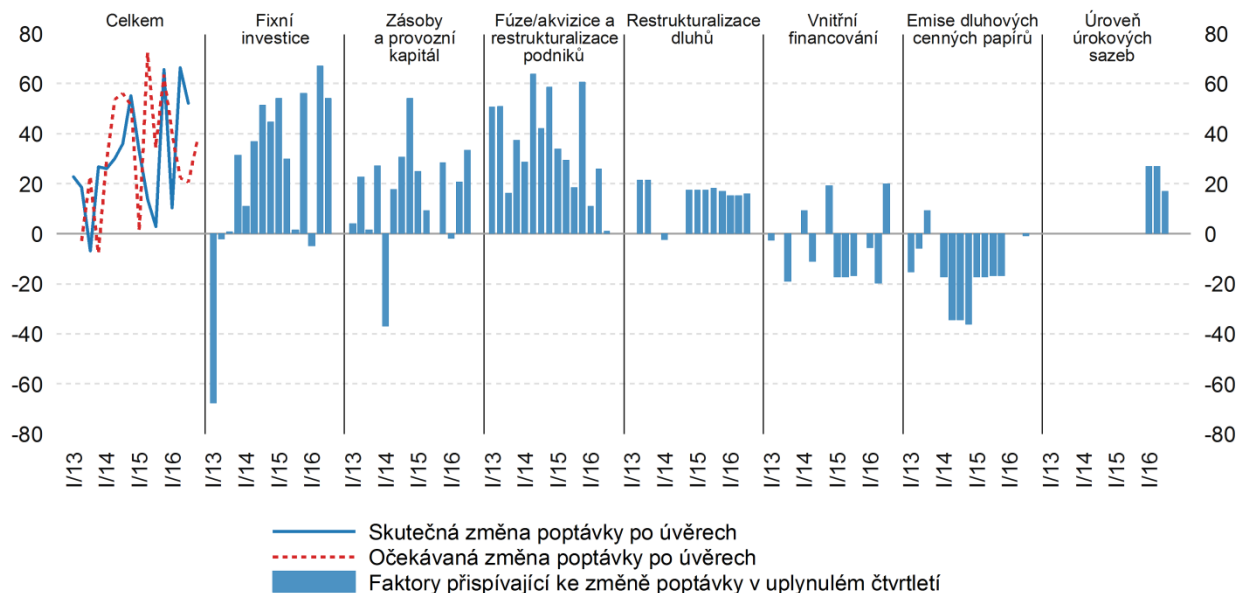
Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů nefinančním podnikům ([otázky 1, 2 a 6](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěřů nefinančním podnikům ([otázka 3](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

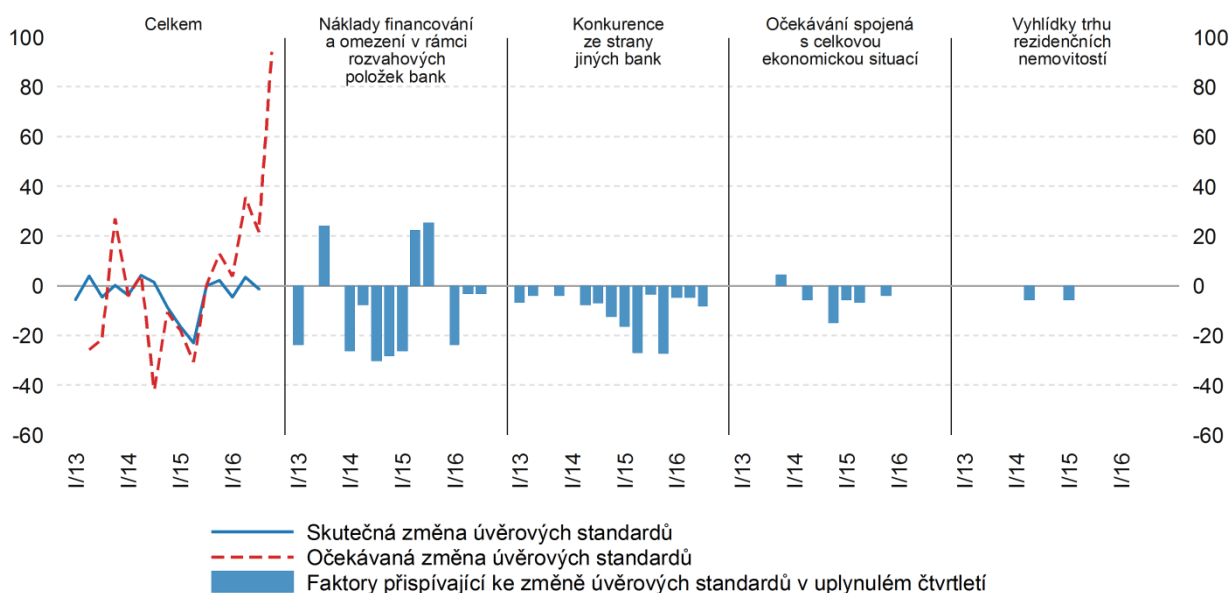

Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech (otázky 4, 5 a 7)
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

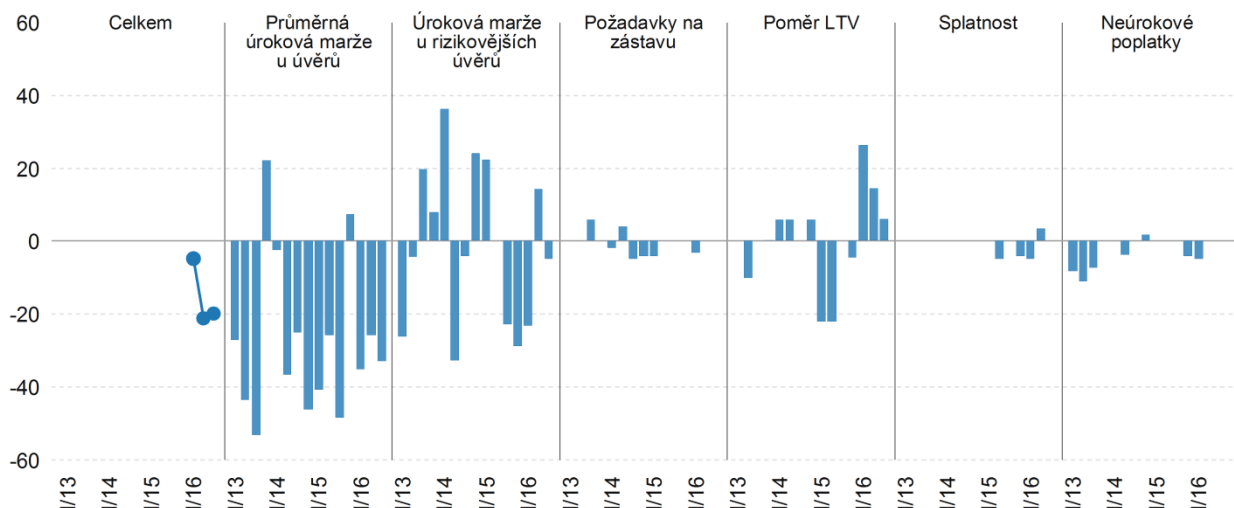

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚRŮ NA BYDLENÍ

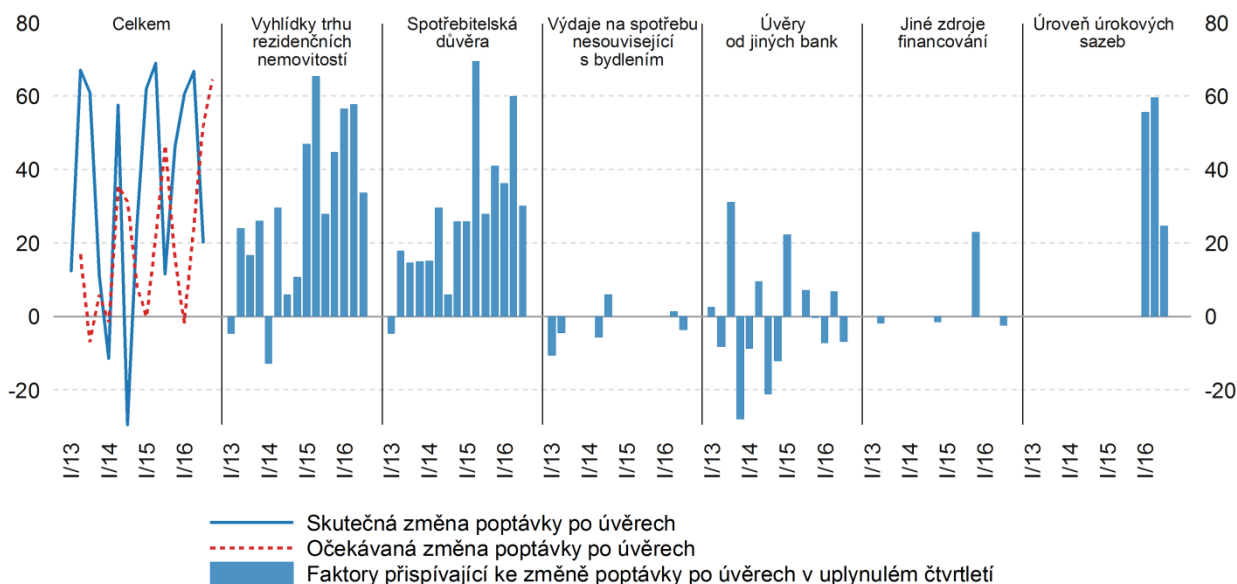
Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na bydlení (otázky 8,9 a 16)
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení ([otázka 10](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

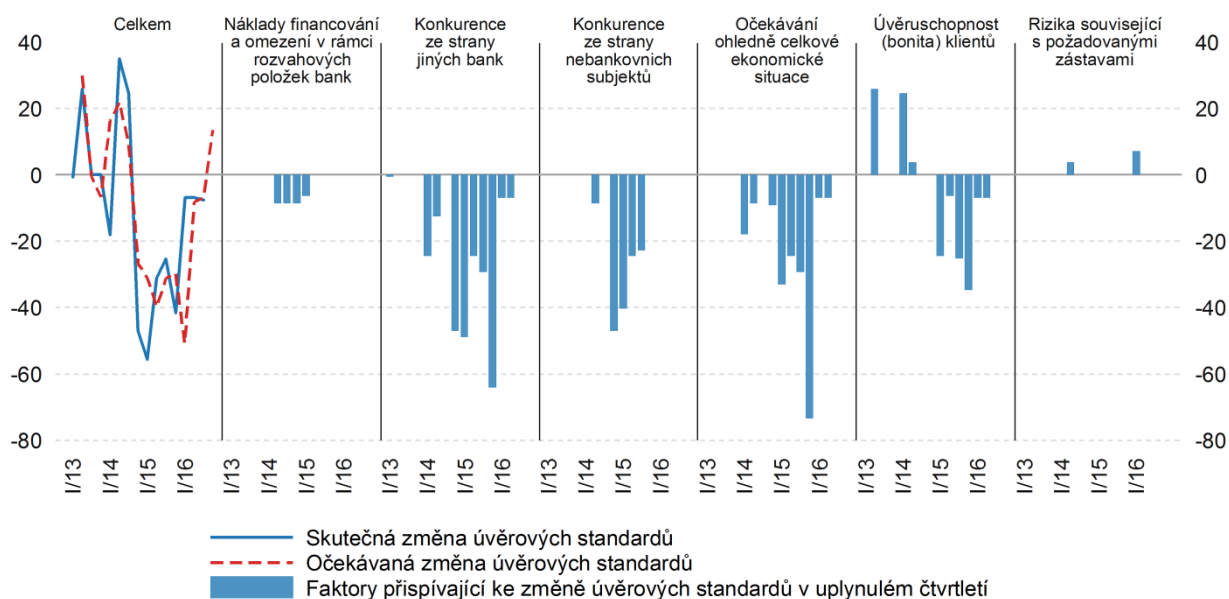

Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení ([otázky 13,14 a 17](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

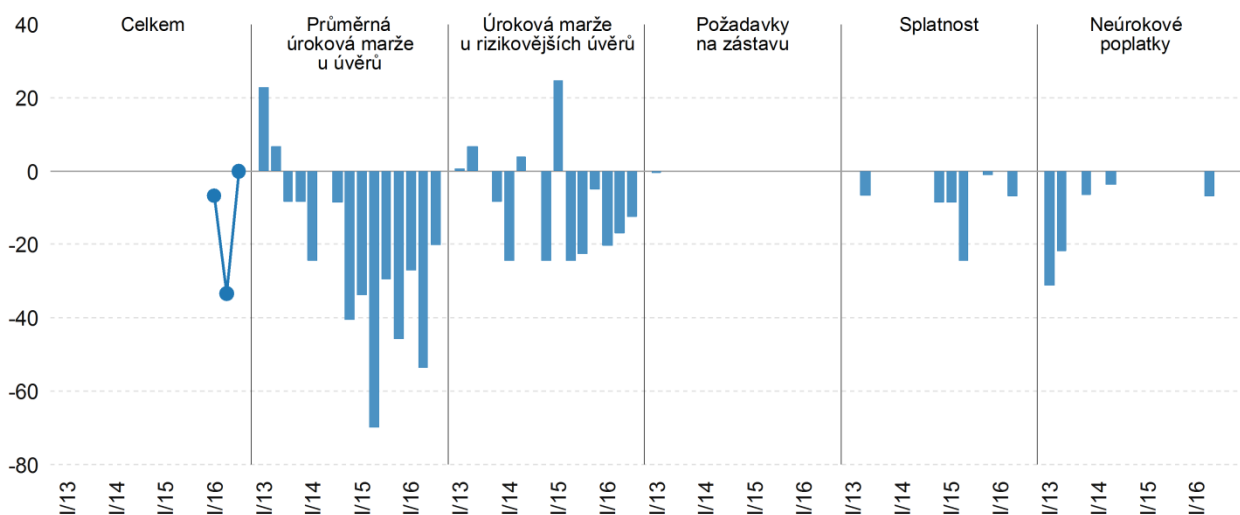

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ

Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u spotřebitelských úvěřů ([otázky 8,11 a 16](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 8 Změny podmínek při schvalování spotřebitelských úvěřů ([otázka 12](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 9 Změny poptávky domácností po spotřebitelských úvěrech ([otázky 13, 15 a 17](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

